

Årsrapport for Bioteknologirådet 2020

Bioteknologirådet

Innhold

Innhold	2
Del I. Direktørens beretning	3
Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	5
Formål og mandat	5
Bioteknologirådet	6
Observatører	7
Sekretariatet	7
Del III. Årets aktiviteter og resultater	9
Hovedmål for Bioteknologirådet 2020	9
Flytting til Bergen	9
Hovedmål 1:	10
Hovedmål 2:	10
Hovedmål 3:	15
Hovedmål 4:	16
Resultatmål i tildelingsbrev	17
Del IV. Styring og kontroll i virksomheten	17
Overordnet styring og kontroll	17
Tiltak mot definerte risikoer med hensyn til måloppnåelse	17
Økonomi	18
Andre føringer	18
Del V. Vurdering av fremtidsutsikter	19
Del VI. Årsregnskap	21
Ledelseskommentar årsregnskapet 2020	21
Prinsippnote årsregnskapet	22
Årsregnskapet	23

Del I. Direktørens beretning

2020 har vært et travelt og annerledes år for Bioteknologirådet. Bioteknologirådet sitt sekretariat skulle flytte fra Oslo til Bergen innen utgangen av 2020. Det medførte ekstra arbeid med lokaler og personale. Restriksjonene grunnet koronapandemien førte til at formen på mye av den vanlige aktiviteten måtte legges fra fysiske arrangementer til ulike digitale formater. Våren 2020 ble også bioteknologiloven evaluert på Stortinget og til tross for de andre utfordringene var Bioteknologirådet tett på denne prosessen.

Bioteknologirådet er et rådgivende organ som skal gi råd, skape debatt og gi informasjon om bruk av moderne bioteknologi. I sitt arbeid legger Bioteknologirådet spesielt vekt på etiske og samfunnsmessige sider ved gen- og bioteknologien. Bioteknologirådet er lovhjemlet både i bioteknologiloven og genteknologiloven.

Avgjørelsen om å flytte sekretariatet til Bergen førte til store utskiftninger i sekretariatet. Av de syv ansatte i sekretariatet i 2019 var det kun én seniorrådgiver som valgte å bli med til Bergen. Ny direktør startet medio september i Bergen, og i løpet av året ble totalt seks nye medarbeidere ansatt. Ytterligere én ble i desember 2020 innstilt til jobb som seniorrådgiver og vil begynne i løpet av våren 2021. Med denne ansettelsen var de 8 stillingene tildelingen for 2021 gir rom for dekket og rekrutteringsarbeidet ansett avsluttet. Ansettelsene ble i stor grad gjennomført med overlapp mellom nyansatt og personale som hadde varslet de ikke ble med til Bergen. Ekstrabevilgningen tildelt for å dekke ekstrakostnader i forbindelse med flyttingen muliggjorde overlapp av ansatte, noe som gjorde at sekretariatet klarte å opprettholde funksjonen sin gjennom 2020. Rekruttering av ansatte i Bergen medførte også at vi helt fra april hadde midlertidige kontorer i Bergen i tillegg til lokalene i Oslo. Fra september var permanente lokaler i Kronstadparken i Bergen etablert, mens lokalene i Oslo var under avvikling ut året. Også ekstrakostnader med å ha to lokaler gjennom store deler av året kunne dekkes av økt bevilgning i forbindelse med flyttingen.

Til tross for store omstillinger i sekretariatet og utfordringene rundt det å gjennomføre rådsmøter og annet digitalt har vi klart å oppfylle mandatet vårt. Vi gjennomførte 8 rådsmøter og publiserte totalt 14 rådsuttalelser i 2020. Én av disse var en omfattende gjennomgang av opposisjonens forslag til endringer i Bioteknologiloven, blant de andre finner vi:

- Uttalelse om enslige kvinners rett til assistert befruktning. Rådet anbefalte i mars å endre bioteknologiloven for å tillate enslige kvinner assistert befruktning. I mai vedtok flertallet på Stortinget lovendring i tråd med Bioteknologirådet sine anbefalinger.
- Uttalelse om eggdonasjon. Rådet anbefalte i mars å endre bioteknologiloven for å tillate eggdonasjon. I mai vedtok flertallet på Stortinget lovendring i tråd med Bioteknologirådet sine anbefalinger.
- Uttalelse om fosterdiagnostikk, med spesielt søkelys på NIPT (non invasive prenatal test). Vi satte blant annet spørsmålstegn ved hvem som skal på fosterdiagnostikk, hvilke etiske argumenter som er på begge sider av debatten.

Meningsbrytning og prøving av argumenter i rådsmøtene er en forutsetning for å kunne gi gode råd til myndighetene og samfunnet ellers. Anbefalingene fra Bioteknologirådet skal alltid være faglig forankret og velbegrunnet, enten det er snakk om et enstemmig råd eller en delt innstilling.

I tillegg til råd til myndighetene skal Bioteknologirådet bidra til debatt og formidling. I forbindelse med for eksempel endringene i bioteknologiloven har vi blitt brukt som kilde for et stort antall journalister.

I 2020 skrev vi 28 debatt- og innsiktsartikler og deltok i cirka 30 radio eller TV-programmer. Et sentralt punkt i Bioteknologirådet sitt mandat er å arrangere åpne møter. Vanligvis prioriterer vi også å holde foredrag for å spre informasjon, for at flere skal reflektere over utviklingen på fagområdet og ta stilling til problemstillingene innen gen- og bioteknologi. 2020 var preget av restriksjoner for arrangementer, og i tråd med myndighetenes anbefalinger arrangerte vi ingen fysiske åpne møter fra mars til desember. I februar arrangerte vi Bioteknologidagen, et møte på 2,5 timer hvor forskere, politikere og rådsmedlemmer var en del av programmet. Et av høydepunktene var en paneldebatt hvor representanter fra alle ungdomspolitiske partiene deltok og diskuterte den pågående evalueringen av bioteknologiloven og genredigering på planter og dyr. Det var rundt 350 publikummere i salen. Møtet ble filmet, slik at alle kunne se uavhengig av hvor de befant seg eller når de ønsker å se på.

Da vi fra våren 2020 ikke kunne holde foredrag og arrangere åpne debattmøter som vanlig, startet Bioteknologirådet podkasten Biotekpodden. Her diskuterer vi bruk av og etikken rundt moderne bioteknologi og genteknologi, med nytt tema for hver episode. I løpet av året ble de 8 episodene produsert i 2020 lyttet til over 5100 ganger, og lyttertallene går stadig oppover.

Det er et prioritert mål for Bioteknologirådet å engasjere barn og ungdom, og informasjonsarbeidet til skolen er spesielt viktig. Vi ser at denne målrettede satsingen mot skolen gjør at våre ressurser på www.bioteknologiradet.no blir stadig mer aktuelle. Ved inngangen til 2020 var nettsidene av eldre dato, noe som trolig var en del av forklaringen på en nedadgående trafikkrend de seneste årene. For å adressere dette samt tilrettelegge bedre for skolene laget vi i løpet av høsten 2020 nye nettsider som ble lansert i desember 2020. Dette har ført til betydelig høyere trafikk. Fra januar og ut november 2020 hadde vi 49 000 besøkende på sidene våre mens vi i desember, da vi lanserte de nye nettsidene, hadde over 11 000 besøkende. De nye nettsidene er mer tilgjengelige for folk flest, men tilfredsstillende også kravene til universell utforming. Sidene fungerer også bedre på mobil, og den nye plattformen er bedre å jobbe i. Bioteknologirådet har i 2020 fortsatt satsingen mot ungdomsskolen. Etter en anbudskonkurranse inngikk vi et samarbeid med Vitenparken på Ås om et nytt digitalt undervisningsopplegg for ungdomsskolen som skal lanseres i løpet av 2021.

I et år med flytting, nyansettelser og koronarestriksjoner har Bioteknologirådet bidratt til at Stortinget, regjeringen og hver enkelt av oss har fått kunnskap om, og kan ta stilling til, de aktuelle spørsmål innenfor gen- og bioteknologi.

Bergen 26. Februar 2021

Petter Frost
Direktør

Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Bioteknologirådet er et frittstående, rådgivende organ der medlemmene og rådslederen oppnevnes av Regjeringen. Bioteknologirådet er hjemlet i Lov om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer m.m. (genteknologiloven) og i Lov om humanmedisinsk bruk av bioteknologi m.m. (bioteknologiloven). Rådet fastsetter selv hvilke temaer det vil jobbe med i samsvar med mandatet.

Bioteknologirådet¹ ble oppnevnt første gang 15. mars 1991, deretter i 1993, 1998, 2000, 2004, 2008, 2014 og sist i april 2019. Det nåværende Bioteknologirådet er oppnevnt for en fireårsperiode 2019-2023. Rådet har 15 medlemmer og fem varamedlemmer. I tillegg inviteres observatører fra seks departementer til møtene.

Bioteknologirådet er organisert som et eget forvaltningsorgan som i administrative spørsmål er underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. Virksomheten i sekretariatet styres av prioriteringene til rådet.

Formål og mandat

Det overordnede formålet til Bioteknologirådet er i samsvar med St.meld. nr. 25 (1992–93) *Om mennesker og bioteknologi* å drøfte etiske og samfunnsmessige spørsmål i tilknytning til bioteknologisk virksomhet og å drive med informasjons- og debattskapende aktiviteter. Formålet er nærmere spesifisert i rådets mandat, sist revidert i 2016:

- Bioteknologirådet er et frittstående og rådgivende organ hjemlet i bioteknologiloven og genteknologiloven, og er organisert som en egen statlig virksomhet, administrativt underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. Innenfor sitt faglige område har rådet en uavhengig rolle. Sekretariatet rapporterer til rådets leder i faglige spørsmål.
- Bioteknologirådet skal legge stor vekt på informasjons- og debattskapende aktiviteter ved å bidra til informasjon til allmennheten og bidra til kommunikasjon mellom offentlige myndigheter, fagfolk og interesseorganisasjoner.
- Bioteknologirådet skal på begjæring eller av eget tiltak gi uttalelser i saker etter lov om humanmedisinsk bruk av bioteknologi m.m. og lov om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer, herunder forslag til endringer i lov, forskrifter mv. som har betydning for bioteknologi.
- Bioteknologirådet skal gi uttalelser til norske myndigheter som angår Norges holdning til spørsmål vedrørende bioteknologi i internasjonale organer.

Bioteknologirådet sine uttalelser er offentlige med mindre noe annet følger av lovbestemt taushetsplikt.

¹ Skiftet navn fra Bioteknologinemnda til Bioteknologirådet 1. juni 2014.

Første møte med det nye Bioteknologirådet juni 2019.

Bioteknologirådet

Medlemmene i rådet er oppnevnt for en periode på fire år fra 15. april 2019 til 1. mai 2023. Alle medlemmene er personlig oppnevnte.

Bioteknologirådet har i 2020 bestått av disse medlemmene:

Faste medlemmer:

- Ole Frithjof Norheim (leder)
Professor, Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Universitetet i Bergen og seniorforsker, Folkehelseinstituttet
- Kristin Solum Steinsbekk (nestleder)
Førstemanuensis, Institutt for bioingeniørfag, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
- Inge Lorange Backer
Professor emeritus, Institutt for offentlig rett, Universitetet i Oslo
- Geir Sverre Braut
Professor, Høgskulen på Vestlandet og Helse Stavanger HF
- Kristin Børresen
Administrerende direktør, Graminor AS
- Hans Ivar Hanevik
Medisinsk ansvarlig overlege, Fertilitetsavdelingen Sør, Sykehuset Telemark HF

- Arne Holst-Jensen
Seksjonsleder, Forskning Mattrygghet og dyrehelse, Veterinærinstituttet
- Trine Hvoslef-Eide
Professor, Institutt for plantevitenskap, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
- Bushra Ishaq
Lege, Senter for medisinsk etikk, Institutt for helse og samfunn, Universitetet i Oslo, forsker, MF vitenskapelig høyskole, og forfatter
- Synne Lerhol
Politisk rådgiver, Norges Røde Kors
- Morten Magelssen
Førsteamanuensis, Senter for medisinsk etikk, Institutt for helse og samfunn, Universitetet i Oslo
Professor i bioetikk, MF vitenskapelig høyskole.
- Raino Malnes
Professor, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo
- Anne Ingeborg Myhr
Direktør, GenØk – Senter for biosikkerhet
- Benedicte Paus
Overlege/professor, Avdeling for medisinsk genetik, Oslo universitetssykehus HF.
Professor Institutt for klinisk medisin, Universitetet i Oslo
- Bente Sandvig
Spesialrådgiver, Human-Etisk Forbund

Varamedlemmer:

- Marianne Klungland Bahus
Førsteamanuensis, Institutt for rettsvitenskap, Universitetet i Agder
- Cathrine Bjorvatn
Genetisk veileder, Haukeland universitetssjukehus, førsteamanuensis, Senter for medisinsk genetik, Universitetet i Bergen
- Jakob Elster
Førsteamanuensis, Norsk senter for menneskerettigheter, Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo
- Trygve Brautaset
Professor, Institutt for bioteknologi og matvitenskap, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
- Ishita Barua
Forsker, Institutt for helse og samfunn, Klinisk effektforskning, Universitetet i Oslo

Observatører

Observatører fra seks departementer inviteres til rådsmøtene. Disse departementene har observatører: Barne- og familiedepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Kunnskapsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet.

Observatørene stiller etter eget ønske, og oppmøtet varierer.

Sekretariatet

Sekretariatet har i 2020 hatt 7 årsverk og 7 fast ansatte, men grunnet flyttingen til Bergen har det vært både utskiftinger og noe overlapping i løpet av året. Sekretariatet har hatt følgende ansatte i 2020:

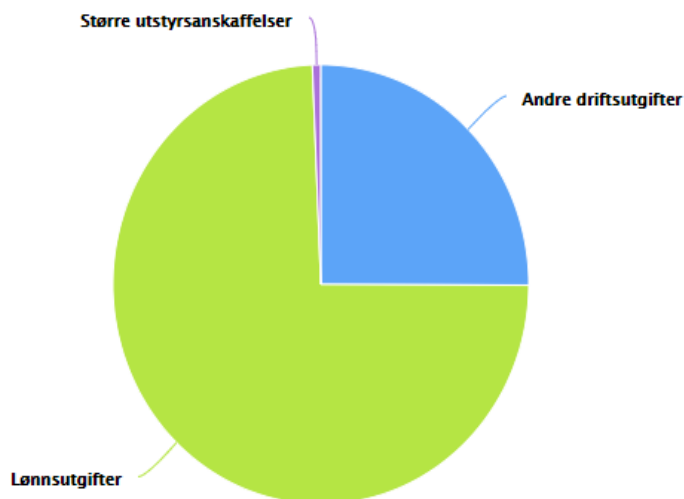
- Direktør Ole Johan Borge (til 12. januar)
- Seniorrådgiver Elisabeth Gråbøl-Undersrud, fung. Direktør (13. januar til 15. september)
- Direktør Petter Frost fra september (fra 15. september)
- Seniorrådgiver Sigrid Bratlie (til 12. januar)
- Kommunikasjonssjef Liv Røhnebæk Bjergene (til 9. august)
- Seniorrådgiver/Kommunikasjonssjef Mette Risa (fra 1. februar/9. august)
- Seniorrådgiver Hilde Mellegård (til 31. juli)
- Seniorrådgiver Truls Petersen
- Seniorrådgiver Caroline Bianchi Strømme (fra 1. april)
- Seniorrådgiver Håvard Eggestøl Øritsland (fra 1. juni)
- Seniorrådgiver Anne Marit Ryen (fra 23. mars, fødselspermisjon fra 30. april)
- Kontorsjef Unni Taiet Selmer
- Kontorsjef Anne-Margrethe W Ø Åsvang (fra 5. oktober)

Tabell 1: Volumtall Bioteknologirådets arbeid 2016-2020

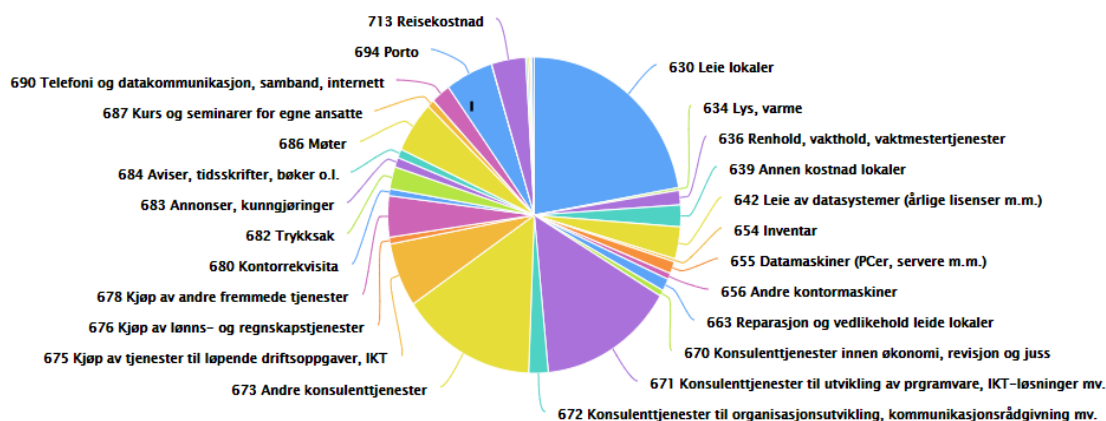
	2016	2017	2018	2019	2020
Antall rådsmøter	6	7	6	5	8
Antall saker behandlet på rådsmøter	71	83	61	58	64
Antall uttalelser fra rådet	17	31	19	21	15

Tabell 2: Nøkkeltall fra årsregnskapet 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Antall årsverk	6,7	6,6	6,9	6,9	7
Samlet tildeling post 01	8848000	9884000	9730000	10180000	15488000
Utnyttelsesgrad post 01	96,1 %	99,6 %	97 %	94,3 %	91 %
Driftskostnader	985 4703	9845701	9436319	9599512	14104463
Lønnsandel av driftskostnader (inkl. honorar)	70,3 %	76,2 %	77 %	76,2 %	74,3 %
Lønnskostnader per årsverk (ekskl. honorar)	679686	939226	911200	938800	1 365789

Figur 1: Kostnadsfordeling for Bioteknologirådet 2020.

Figur 2: Fordeling av kostnader til drift for Bioteknologirådet 2020.

Del III. Årets aktiviteter og resultater

Hovedmål for Bioteknologirådet 2020

Hovedmålene fremgår av mandatet, tildelingsbrevet fra Helse- og omsorgsdepartementet og rådets virksomhetsplan for 2020.

Flytting til Bergen

Bioteknologirådet fikk en ekstra tildeling for å fullføre flytting av sekretariatet fra Oslo til Bergen i løpet av 2020. I løpet av året ble totalt seks nye medarbeidere ansatt, inkludert direktør. Ytterligere én ble i desember 2020 innstilt til den siste av de 8 stillingene tildelingen for 2021 gir rom for. Nødvendig rekruttering utløst av flyttingen var dermed avsluttet. Ansettelsene ble i stor grad gjennomført med overlapping mellom nyansatt og personale som hadde varslet de ikke ble med til Bergen. Overlapp av nyansatte og ansatte som hadde varslet de ikke ble med til Bergen gjorde at sekretariatet klarte å opprettholde funksjonen sin

gjennom 2020. Rekruttering av folk i Bergen medførte at vi fra april hadde midlertidige kontorer i Bergen i tillegg til lokalene i Oslo. Fra september var permanente lokaler i Kronstadparken i Bergen etablert, og lokalene i Oslo ble avviklet ved årsslutt. Ekstrakostnadene utløst av duplisering av lokaler og stab gjennom året ble dekket innenfor ekstrabevilgningen og vilkårene i tildelingsbrevet.

Hovedmål 1:

Bioteknologirådet skal være et rådgivende og frittstående organ for forvaltningen som særlig skal vurdere og drøfte prinsipielle eller generelle spørsmål knyttet til bioteknologi og genteknologi, herunder samfunnsmessige og etiske spørsmål.

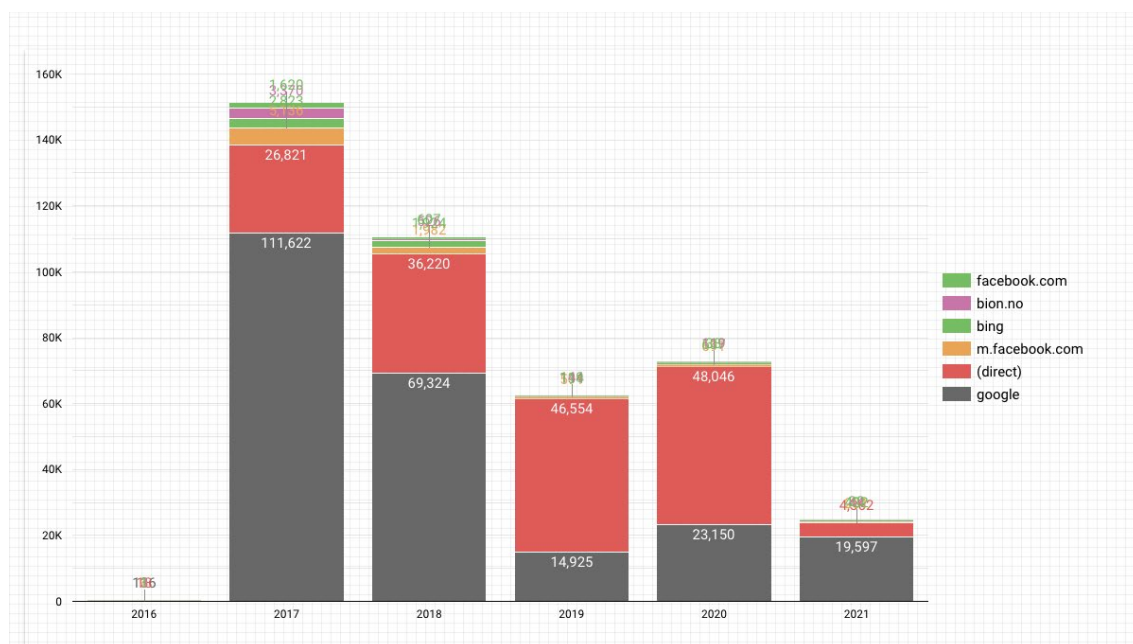
Vi viser til hovedmål 3 om uttalelser fra Bioteknologirådet for utfyllende informasjon om dette.

Hovedmål 2:

Bioteknologirådet skal legge stor vekt på informasjons- og debattskapende aktiviteter ved å bidra til informasjon til allmennheten og bidra til kommunikasjon mellom offentlige myndigheter, fagfolk og interesseorganisasjoner.

Nettstedet bioteknologiradet.no

I 2020 ble det laget nye nettsider for Bioteknologirådet, og disse ble lansert i desember 2020. De siste årene har antall besøkende på nettsiden falt betraktelig (se figur 3). Hvis en ser på hvilken trafikk som har forsvunnet, ser dette fallet ut til å skyldes at de tidligere nettsidene fikk stadig mindre trafikk fra Google og ikke kom høyt nok opp på listen over søkeord som er relevante for Bioteknologirådet. Trafikken som kom direkte til vår nettside har vokst jevnt år for år.

Figur 3: Antall besøkende som kom via Google hadde falt fra 111.000 i 2017 til vel 15.000 i 2019. Denne trenden fortsatt utover 2020, men ble snudd da de nye nettsidene ble lansert.

Målet med nye nettsider var både å få nye nettsider som var søkemotoroptimaliserte, et mer moderne uttrykk som gjør sidene mer lesbare for våre målgrupper, men også å forbedre tilgjengeligheten og tilfredsstillende kravene for universell utforming. I tillegg var det nødvendig å få på plass tekniske løsninger som gjør at nettsiden skaleres og fungerer like bra på PC, nettbrett og mobil. Alt dette har vi oppnådd, og allerede på den ene måneden med nye nettsider i 2020 doblet vi antall månedlige besøkende.

Vårt mest populære tilbud på nett er temasidene med bakgrunnsstoff som særlig er tilrettelagt for bruk i videregående skole. Statistikk om bruken av disse viser at antall besøkende følger skoleruten, med rolige perioder i ferier og helger.

Nettsidene inneholder også aktuelt stoff om Bioteknologirådets virksomhet, inkludert alle rådets uttalelser, informasjon om arrangementer, artikler fra tidsskriftet GENiALT og Biotekpodden. Nettstedet holdes løpende oppdatert.

Vi har også en blogg om bioteknologi og bioetikk på forskning.no, og bruker Facebook, Twitter, LinkedIn og Instagram aktivt. LinkedIn-kontoen ble opprettet i 2020.

Tidsskriftet GENiALT

Bioteknologirådets tidsskrift GENiALT utkom med tre nummer i 2020, ett mindre enn vanlig grunnet utskiftninger i sekretariatet. GENiALT distribueres gratis til abonnenter i inn- og utland. Vi sender også ut lenke til PDF-versjonen til alle som abonnerer på nyhetsbrevet. Artiklene til GENiALT publiseres også på Bioteknologirådets nettside og deles i sosiale medier. Ved utgangen av året var det 5 729 abonnenter på den trykte utgaven, noe ned fra tidligere år. I 2020 avsluttet vi den digitale utgaven, eGENiALT. Denne digitale versjonen av tidsskriftet krevde store ressurser, både tid og penger, å få laget og en gjennomgang av lesertall samt en brukerundersøkelse våren 2020 viste at det ikke var grunnlag for å fortsette med denne.

Vi har fortsatt satsingen på unge i GENiALT. To sider i hvert nummer er satt av til spalten småGENiALT, og i disse sakene er det barn og unge i målgruppen (ungdomsskolen) som intervjuer forskere og andre fagpersoner om ulike temaer knyttet til bio- og genteknologi.

Podkasten «Biotekpodden»

I mai 2020 ble podkasten Biotekpodden opprettet. Dette var en ny og koronavennlig måte å formidle kunnskap og bidra til debatt om gen- og bioteknologi, og episodene ble lyttet til rundt 5000 ganger i løpet av året. Hver episode hadde forskjellige tema, og vi hadde blant annet en gjennomgang av endringene i Bioteknologiloven, snakket om genredigeringsteknologien Crispr og hadde Turid Haugen Thor fra Kripos på besøk for å snakke om bruk av DNA i politiets etterforskning.

Media og foredragsvirksomhet

Bioteknologirådet har i løpet av 2020 blitt nevnt i minst 415 unike artikler i nettmedier og trykte medier som omfattes av overvåkingstjenesten Retriever. I tillegg har medlemmer av Bioteknologirådet eller ansatte i rådets sekretariat deltatt i radio-, podcast- og TV-programmer minst 30 ganger (egen opptelling). Sekretariatet bruker også en del tid som bakgrunnskilde for andre journalister og medier uten å bli sitert. I dette ligger også å vise til andre kilder. Vi opplever også at andre medier lager sak med utgangspunkt i saker rådet har laget (i GENiALT eller podkast).

I 2020 har Bioteknologirådet holdt 12 foredrag. Dette er betydelig mindre enn i normalår, og henger sammen med restriksjoner på arrangementer og reise grunnet koronapandemien. Vi forventer at dette tallet vil fortsatt være lavt så lenge restriksjonene vedvarer.

Kronikker, debattinnlegg og viten/innsiktsartikler

Totalt 30 kronikker, debattinnlegg og viten/innsiktsartikler ble skrevet av Bioteknologirådets medlemmer og ansatte i rådets sekretariat i 2020, noen i samarbeid med eksterne medforfattere:

- Kraftig summing rundt genmodifisert mygg i Brasil - Hilde Mellegård - forskning.no (17.01.2020)
- Å gjøre en forskjell - Ole Frithjof Norheim og Elisabeth Gråbøl-Undersrud – Morgenbladet (24.01.2020)
- Hvordan reguleres bioteknologi i Norden? - Truls Petersen - forskning.no (28.01.2020)
- Etikken - og hensynet til det enkelte mennesket av Ole Frithjof Norheim – Dagens Medisin (19.02.2020)
- Hva skjer med GMO-regelverket? – Ole Frithjof Norheim og Elisabeth Gråbøl-Undersrud – Nationen (04.03.2020)
- Eggdonasjon – hva står på spill? - Ole Frithjof Norheim og Elisabeth Gråbøl-Undersrud – Vårt Land (05.03.2020)
- Nei, Bioteknologirådet ofrer ikke barns helse – Ole Frithjof Norheim og Elisabeth Gråbøl-Undersrud – Morgenbladet (29.03.2020)
- Er nordmenn klare for genredigert laks, hvete eller poteter? – Ole Frithjof Norheim, Sigrid Bratlie, Elisabeth Gråbøl-Undersrud, Eli Grindflek – Nationen (04.04.2020)
- Er nordmenn klare for genredigert laks, hvete eller poteter? – Ole Frithjof Norheim, Sigrid Bratlie, Elisabeth Gråbøl-Undersrud, Eli Grindflek – Fiskeribladet (14.04.2020)
- Er nordmenn klare for genredigert laks, hvete eller poteter? – Ole Frithjof Norheim, Sigrid Bratlie, Elisabeth Gråbøl-Undersrud, Eli Grindflek – iTromsø (15.04.2020)
- Er nordmenn klare for genredigert laks, hvete eller poteter? – Ole Frithjof Norheim, Sigrid Bratlie, Elisabeth Gråbøl-Undersrud, Eli Grindflek – Lofotposten (18.04.2020)
- Genredigert mat – hva mener Ola og Kari Nordmann? – Hilde Mellegård -forskning.no (20.04.2020)
- Er forbrukerne positive til genredigert økomat? – Ole Frithjof Norheim, Sigrid Bratlie, Elisabeth Gråbøl-Undersrud, Eli Grindflek – Nationen (26.04.2020)
- Ingen fasitsvar om eggdonasjon Bente Sandvig - Vårt Land (27.04.2020)
- Er nordmenn klare for genredigert laks, hvete eller poteter? – Ole Frithjof Norheim, Sigrid Bratlie, Elisabeth Gråbøl-Undersrud, Eli Grindflek – IntraFish (04.05.2020)
- Folks meninger om genmodifisert mat – en het potet – Ole Frithjof Norheim, Sigrid Bratlie, Elisabeth Gråbøl-Undersrud, Eli Grindflek – Nationen (05.05.2020)
- Har barn blitt en vare? – Marianne Bahun – Vårt Land (07.05.2020)
- Hvorfor sa Bioteknologirådet ja til at en enslig mor kan bli forelder? – Ole Frithjof Norheim og Elisabeth Gråbøl-Undersrud - Aftenposten (12.05.2020)
- Barn er et ønsket livsmål, ikke en vare – Bente Sandvig – Vårt Land (15.05.2020)
- Dårlig begrunnet lovforslag om tidlig ultralyd – Morten Magelssen, Elisabeth Swensen – Aftenposten (20.05.2020)
- Fra konservativ til radikal bioteknologilov i ekspressfart – Ole Frithjof Norheim og Elisabeth Gråbøl-Undersrud – Aftenposten (20.05.2020)
- Tvilsom helsegevinst – Marianne K. Bahun, Geir Sverre Braut, Morten Magelssen – Vårt Land (25.05.2020)
- Vi fortjener bedre enn hastverk - Synne Lerhol – Agenda Magasin (25.05.2020)
- Endringene i bioteknologiloven: Mellom pleksiglass og samvittighet – Bente Sandvig – Fri Tanke (29.05.2020)
- Helse, gener og livskvalitet: Kan jakten på helse gå ut over helsa? – Truls Petersen – Tidsskriftet Naturfag 1/20
- Velkommen til en ny tidsalder innen biologien: CRISPR – Elisabeth Gråbøl-Undersrud – Tidsskriftet Naturfag 1/20

- Vitenskap gir ikke alle svarene – Ole Frithjof Norheim og Elisabeth Gråbøl-Undersrud – Klassekampen (18.06.2020)
- Debatten er langt fra over – Ole Frithjof Norheim og Elisabeth Gråbøl-Undersrud – Bergens Tidende (26.06.2020)
- Hvorfor ønsker Stortinget mindre etisk refleksjon rundt nye metoder for fosterdiagnostikk? – Ole Frithjof Norheim og Elisabeth Gråbøl-Undersrud - Aftenposten (07.07.2020)
- Fosterdiagnostikk og etikk – Ole Frithjof Norheim og Elisabeth Gråbøl-Undersrud – Vårt Land (06.08.2020)
- Balanse – Arne Holst-Jensen – Nationen (23.09.2020)
- Bidronningens hemmelige triks for å holde seg ung – Elisabeth Gråbøl-Undersrud – Aftenposten Viten (22.10.2020)
- Fem råd fra Bioteknologirådet – Ole Frithjof Norheim og Petter Frost – Vårt Land (15.11.2020)

Åpne møter

Bioteknologirådet hadde to arrangementer før koronapandemien stengte landet i 2020 og alle andre planlagte åpne møter måtte avlyses. Før sommerferien la vi ut to digitale foredrag, som opprinnelig var planlagt som fysiske arrangementer. I høst arrangerte vi en tre dagers internasjonal digital konferanse om DNA i politiarbeid i samarbeid med NCBI, og vi var medarrangør på ytterligere to digitale arrangementer.

- Bioteknologidagen 2020, 12. februar 2020
Sted: Ingeniørenes hus, Oslo
Arrangør: Bioteknologirådet
- Digitalt univers i bioteknologi for skoler 13. februar
Sted: Teknisk museum, Oslo
Arrangører: UiO:Livsvitenskap, Bioteknologirådet og Creaza i samarbeid med Norsk Teknisk Museum
- Vil fremtidens laks spise trær? 22. juni
Digitalt webinar med Margareth Øverland, NMBU
Arrangør: Bioteknologirådet
- Hvor viktig er Bioteknologi for det grønne skiftet? 22. juni
Digitalt webinar med Svein Horn, NMBU
Arrangør: Bioteknologirådet
- DNA in police work. New methods, new challenges? 23.-25. September
Sted: Digitalt webinar
Arrangører: Bioteknologirådet og Nordic Committee of Bioethics (NCBIO)
- BIOTEK 2020 – Hva nå? 25. november
Digitalt webinar
Arrangør: Rådet for legeetikk og Bioteknologirådet
- Tekprat: Digital revolusjon i helsesektoren 10. desember
Sted: Digitalt webinar
Arrangører: Helse Vest IKT med Bioteknologirådet

Figur 4 Bioteknologidagen 2020.

Undervisningsmateriell

Vårt undervisningsmateriell på nettet omfatter blant annet egne skolesider med aktivitetsforslag til lærere, samt temasidene som er mye brukt i videregående skole. De fleste temasidene ble oppdatert i 2020.

De siste årene har Bioteknologirådet utviklet nye digitale læringsressurser for videregående skole og ungdomsskolen i samarbeid med eksterne. Sammen med Naturfagsenteret har vi to ressurser rettet mot videregående skole. En handler om genetiske selvtester, en annen om DNA i politiarbeid.

For ungdomsskolen har Bioteknologirådet utviklet et bioteknologiunivers som ble utviklet med UiO: Livsvitenskap og teknologiselskapet Creaza i 2019. Dette prosjektet er tilgjengelig for Viken. I 2020 gjennomførte vi en offentlig anskaffelsesprosess med Norsk Helsenett for å lage et nasjonalt opplegg. Før sommeren skrev vi avtale med Vitenparken Campus Ås, og en prosjektgruppe startet høsten 2020 arbeidet med å lage et spillbasert univers som skal lanseres på pilotskoler i løpet av våren 2021, og nasjonalt til høsten.

Podkasten Biotekpodden blir også brukt som undervisningsmateriell, blant annet av NDLA.

Prosjektsamarbeid

Bioteknologirådet er deltaker i forskningsprosjektet GENEinnovate, sammen med flere forsknings- og næringsaktører innen norsk landbruk og akvakultur (Norges miljø- og biovitenskapelige universitet NMBU, Norsvin, Graminor, Geno og AquaGen). Målet er å bygge kompetanse innen genredigering av dyr og planter. Prosjektet, som startet i 2018, går over fire år og har støtte fra Norges forskningsråd. Prosjektet er av typen «innovasjonsprosjekt i næringslivet».

Bioteknologirådet har ansvar for arbeidspakken som omhandler juridiske, etiske og samfunnsmessige aspekter. I denne arbeidspakken skal vi blant annet arrangere åpne møter og workshops samt gjennomføre en holdningsundersøkelse.

Bioteknologirådet deltar i forskningsprosjektet CRISPRsalmon, som skal se på samfunnsmessige og moralske sider ved genredigert (CRISPR) laks. Sentralt i prosjektet er å undersøke mulige anvendelser av genredigert laks, og relevante etiske spørsmål. Prosjektperioden er fra 2019 til 2023. Prosjektet er et samarbeid mellom NTNU, Universitetet i København, GenØk, Havforskningsinstituttet og Bioteknologirådet. Bioteknologirådet skal arrangere tre åpne møter i prosjektperioden.

I Stortingsmelding nr. 39 (2016-2017) om endringer i bioteknologiloven står det at regjeringen vil «sette i gang tiltak som kan øke den generelle kunnskapen i befolkningen og helsetjenesten om betydningen av genetiske selvtester». Helsemyndighetene har dette oppdraget. I 2019 innledet Bioteknologirådet et samarbeid med direktoratet om dette arbeidet. Målet er å lage informasjonsmaterieell både til helsepersonell i allmennhelsetjenesten samt den generelle befolkningen. Informasjonen skal være både om gentester i helsevesenet og genetiske selvtester. To personer i Bioteknologirådets sekretariat har vært med i dette arbeidet i 2020. I løpet av våren ble en brosjyre utarbeidet som ved årsskriftet var sendt til Europarådet for oversettelse.

En av seniorrådgiverne er med i advisory board for forskningsprosjektet Technology, biology and evidence - a relationship in flux (EVIDENCE). Prosjektet er ledet av Mareile Kaufmann ved Universitetet i Oslo og handler om bruk av nye DNA-teknologier i politietterforskning. Prosjektet er støttet av Norges forskningsråds satsning Unge talenter i Norge. I 2020 fikk prosjektet støtte fra Det europeiske forskningsrådet (ERC).

Hovedmål 3:

Bioteknologirådet skal på begjæring eller av eget tiltak gi uttalelser i saker etter lov om humanmedisinsk bruk av bioteknologi m.m. og lov om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer, herunder forslag til endringer i lov, forskrifter mv. som har betydning for bioteknologi

Bioteknologirådet har i 2020 levert 15 uttalelser:

23.12.2020	Bioteknologirådets rolle ved godkjenning av nye metoder for fosterdiagnostikk
08.12.2020	Bioteknologirådet sitt høyringsvar om bruk av helseopplysningar og etablering av behandlingsretta helseregister
23.10.2020	Bioteknologirådets uttalelse om implementering av tidlig ultralyd og NIPT i helsetjenesten etter Stortingets behandling av prop 34 L. (2019-2020)
08.10.2020	DNA i politiarbeid. Oppfølging av Bioteknologirådets uttalelse fra 2018
17.06.2020	Bioteknologirådet si utsegn om forslag til endringar i genteknologilova
18.05.2020	Uttalelse om bioteknologiforliket fra AP, FrP og SV
14.05.2020	Uttalelse om rapporten «Veileder for operasjonisering av vurderingskriteriet

	etikk i genteknologiloven»
08.05.2020	Godkjenning av genterapi – Givlaari
07.05.2020	Eggdonasjon: aldersgrense, kjent donor og dobbel- og embryodonasjon
07.05.2020	Frysing av egg
10.03.2020	Eggdonasjon
10.03.2020	Assistert befruktning for enslige
10.01.2020	Høring – Ny e-helselov og endringer i IKT-standardforskriften
23.02.2020	Innspill til Helse- og omsorgskomiteen om eggdonasjon – argumenter for og imot

Hovedmål 4:

Bioteknologirådet skal gi uttalelser til norske myndigheter som angår Norges holdning til spørsmål vedrørende bioteknologi i internasjonale organer.

Sekretariatet er aktive i internasjonale organer som jobber med moderne bioteknologi som tema. Sekretariatet er representert i internasjonale forskningsprosjekter (som COST Action og EVIDENCE) og organisasjoner (NCBIO). Normalt prioriterer sekretariatet å reise på minst én større internasjonal forskningskonferanse i året. Koronapandemien gjorde at flere planlagte reiser måtte innstilles. Sekretariatet har likevel fulgt digitale konferanser.

Arne Holst-Jensen deltok på konferanse om global regulering av GMO og genredigering, på forespørsel fra Bioteknologirådet, om Norge og Bioteknologirådets syn på regulering av genredigering.

Bioteknologirådet jobber også internasjonalt med sine uttalelser og egne arrangementer. Dette gjelder særlig der teknologiutviklingen skaper nye problemstillinger som få land har regulert. Et eksempel er nye metoder for bruk av DNA i politiarbeid. Her er det få land som har laget en egen regulering. Det er derfor stor interesse på tvers av land for å dele erfaringer og utveksle ideer. Konferansen i september samlet fagfolk fra hele Europa og med gjester fra hele verden. Et annet eksempel er genetiske selvtester og særlig spørsmålet om tester av barn. Bioteknologirådet var sentrale i den norske diskusjonen som endte med et anmodningsvedtak om forbud om å teste barn over nettet. Vedtaket har vakt interesse blant internasjonale eksperter som er i dialog med sekretariatet.

En av de ansatte i Bioteknologirådet er med i NCBIO Nordisk komité for bioetikk. I tillegg til komitemøter, arrangerer NCBIO 2-3 konferanser årlig. I 2020 var den største konferansen ett samarbeid mellom NCBIO og Bioteknologirådet. Bioteknologirådets sekretariat bidrar også til publisering av en oversikt over lover innen bruk av bioteknologi i Norden.

Bioteknologirådet deltar i et internasjonalt nettverk (COST Action) i regi av European Cooperation in Science and Technology, på genredigering av planter (PlantEd). Nettverket hadde oppstart i 2018 og vil vare til 2023. Det er foreløpig cirka 330 eksperter fra 36 ulike land,

hovedsakelig europeiske land, som er med i nettverket. Bioteknologirådet deltar i arbeidsgrupper på lovregulering og forbrukerholdninger. Nettverksbygging og kompetanseutveksling er sentralt i nettverket.

Resultatmål i tildelingsbrev

Tildelingsbrevet fra Helse- og omsorgsdepartementet inneholder tre mer spesifikke resultatmål.

Resultatmål 1: Bioteknologirådet skal bidra til å informere og skape debatt om moderne bruk av bioteknologi gjennom formidling av komplekse spørsmål på en forståelig og engasjerende måte.

Resultatmål 2: Bioteknologirådet skal bidra til informasjon om bio- og genteknologi.

Resultatmål 3: Bioteknologirådet skal avgi sine høringsuttalelser innenfor de frister som er gitt

Alle resultatmålene er nådd. De aktivitetene som er relevante for resultatmålene, er omtalt ovenfor under hovedmål 2: Informasjons- og debattskapende aktiviteter.

Gjennomføring av flyttingen til Bergen, som spesifisert i tildelingsbrev av 30.08.2019, er omtalt som eget hovedmål.

Del IV. Styring og kontroll i virksomheten

Overordnet styring og kontroll

Bioteknologirådet følger utarbeidet internkontroll fra 2018 som omhandler styringsdokumenter, økonomistyring, anskaffelser, mål- og resultatkrav, saksbehandling i Bioteknologirådet og informasjons- og debattskapende arbeid. Gjeldende kommunikasjonsplan ble utarbeidet i 2020, og det ble utarbeidet prosedyrer for mediehenverdninger i 2019. Arkivplanen ble oppdatert i 2019, og det ble utarbeidet instruks for arkivsystem i 2019.

Det ble utarbeidet handlingsplan for 2020-2021 av rådet i 2020.

Vi viser til at samlet måloppnåelse for 2020 er god, jamfør del III over.

Tiltak mot definerte risikoer med hensyn til måloppnåelse

Bioteknologirådet skal arbeide i samsvar med mandatet. For å oppnå dette er det viktig å være oppdatert på fagkunnskap, og kunne formidle informasjon og skrive debattinnlegg av god kvalitet. For å følge med på utviklingen pleier sekretariatet å delta på internasjonale konferanser, også som foredragsholdere. På grunn av Covid-19 situasjonen gjennom majoriteten av 2020 deltok sekretariatet på færre fysiske konferanser enn vanlig, og det ble ingen felles deltakelse på konferanser. I tillegg til å være oppdatert på ny kunnskap evaluerer vi møtene våre og evaluerer rutinemessig det vi gjør.

Risikovurderingen ble oppdatert i 2019.

Vi abonnerer også på mediesøk og de mest sentrale fagtidsskriftene for å holde oss oppdatert, og utarbeider «informasjonspakker» ukentlig til rådsmedlemmene slik at det skal være lettere å være oppdatert.

Økonomi

Bioteknologirådet er fullservicekunde hos Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) når det gjelder lønn og regnskap. Vi bruker kontantprinsippet som regnskapsprinsipp.

Andre føringer

Inkluderingsdugnaden

Ifølge tildelingsbrevet for 2020 skal Bioteknologirådet arbeide systematisk for å realisere regjeringens inkluderingsdugnad, og utvikle rutiner og arbeidsformer i personalarbeidet med sikte på å nå målene for dugnaden.

Bioteknologirådets sekretariat har bestått av 7 ansatte og har i gjennomsnitt hatt 1 ansettelse pr år. I en så liten spesialorganisasjon vil det ikke være mulig å sikre personvernet for de nyansatte dersom det skal føres statistikk hvorvidt det er ansatt noen i det aktuelle målgruppene. Gjennom 2019 og 2020 har det, utløst av flytting til Bergen, vært utlyst til sammen 7 stillinger. I alle utlysninger i 2020 ble det i utlysningstekst inkludert skriftlig oppfordring til kvalifiserte personer med nedsett funksjonsevne, innvandrer bakgrunn eller hull i CV-en, om å søke. Dette har dessverre ikke resultert i ansettelse av noen med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en.

I november 2020 ble en handlingsplan for inkluderingsdugnaden utarbeidet. Med utgangspunkt i organisasjon størrelse og nødvendig personvern er handlingsplanens hovedtiltak begrenset til å sikre at

- Rutiner i henhold til inkluderingsdugnaden følges i alle rekrutteringsprosesser
- En «mangfoldserklæring» skal med i alle utlysninger/legges inn i utlysningmalen
- En forklaring på at man skal kalle inn minst en kvalifisert søker/målgruppe legges inn i utlysningmalen

Motvirke arbeidslivskriminalitet

Som offentlig oppdragsgiver har vi som innkjøper av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Vi benytter oss fortsatt av rammeavtale via Sykehusinnkjøp for leveranse av trykkeritjenester, samt rammeavtaler og tjenesteleveranser via Norsk Helsenett og Statsbygg.

Utvikling av digitale tjenester i helse- og omsorgssektoren

For Bioteknologirådet er det ikke relevant med e-helseløsninger til innbyggere, pasienter eller helsepersonell.

Tillegg til tildelingsbrev for 2020

Regjeringen besluttet i 2019 å flytte Bioteknologirådets sekretariat fra Oslo til Bergen senest innen 1. januar 2021.

Vi fikk i den forbindelse to oppdrag fra departementet. Det ene var i samarbeid med Statsbygg å finne egnede permanente lokaler i Bergen, senest fra midten av 2020.

Det andre oppdraget var å starte rekrutteringsprosessen for å sikre god kontinuitet i aktiviteten i rådet, og for å ta hensyn til at ny virksomhet skal bygges opp i Bergen.

Prosessen med å finne nye kontorlokaler i Bergen startet høsten 2019 og ble fullført våren 2020 i samarbeid med Statsbygg som sluttførte kontrakter. Nye lokaler var operative fra september 2020.

I første halvår av 2020 ble det lyst ut to faste stillinger i Bergen: seniorrådgiver innen genteknologi/bioteknologi og kontorsjef. For begge disse stillingene resulterte innstillinger sendt til departementet i ansettelser med startdato i 2020. I november 2020 ble det utlyst en seniorrådgiver stilling i moderne bioteknologi. Innstilling ble sendt til departementet i desember 2020 og forventes å resultere i ansettelse i denne stillingen med startdato våren 2021. Ved utgangen av 2020 har derfor sekretariatet ingen stillinger der rekruttering gjenstår.

Del V. Vurdering av fremtidsutsikter

Bioteknologirådet vurderer sin evne til å nå fastsatte mål og levere forventede resultater i 2021 som god. Med et nyansatt og uerfarent sekretariat (kun 1 person ikke ansatt i 2020) så vil 2021 bli et omstillingsår der det blir nødvendig å investere i organisasjonsbygging og den enkeltes kompetanse. Selv om rekrutteringsprosess i hovedsak er ferdig, vil også antall tilgjengelige menneskelige ressursene i sekretariatet variere noe gjennom 2021. Den sist ansatte starter ikke før i mai 2021 og en seniorrådgiver går i fødselspermisjon i april 2021. I sum vil sannsynligvis totalkapasitet påvirkes og kunne medføre nødvendig reduksjon av volum innen noen av målene. I den grad nødvendig vil betjening av rådet ha prioritet. Covid-19 situasjonen representerer også for sekretariatet en generell usikkerhet gjennom store deler av 2021, en usikkerhet som primært vil påvirke forutsigbarhet på noe utadrettet aktivitet.

I 2021 er det noen temaer som peker seg ut som forventede hovedområder:

Implementering av endret bioteknologilov: Stortingsvedtakene våren 2020 har og vil fortsette å resultere i ulike implementerings høringer. Det vil være en prioritert oppgave å for Bioteknologirådet å sikre adekvate høringssvar, til tross for tidvis korte høringsfrister, samt å sørge for at relevante problemstillinger inkluderes i informasjonsarbeidet. I tillegg vil rådet i lys av noen av stortingsvedtakene prioritere fremtidsperspektiver innen for eksempel fosterdiagnostikk og eventuelle etiske regulerings utfordringer som kan komme. Barneperspektivet er et sentralt hensyn i bioteknologiloven og et forbud mot gentesting av barn utenfor helsevesenet skal utredes etter vedtak på stortinget våren 20. Bioteknologirådet har gjennom tidligere uttalelser løftet frem dette tema og basert på dette er Bioteknologirådet (representert ved sekretariatet) bedt av Helsedirektoratet om å delta i utredningen av dette. Dette kan følgelig få endel oppmerksomhet i 2021.

Menneskesynet i bioetikken: I møte med teknologi som går raskt frem er det behov for refleksjon og kunnskap. Formålsparagrafen i bioteknologiloven gir uttrykk for verdier det er bred enighet om i det norske samfunnet. Noen slike verdier er mangfold, integritet, likeverd og likebehandling. Mange av disse kan ses som aspekter av en overordnet og bredere idé om menneskeverd. Menneskeverd vil være et av temaene som rådet i 2021 vil løfte frem.

Fremtidens matproduksjon og Grønn Biologi: Vi er på vei mot et samfunn som i større grad er basert på fornybare enn på fossile ressurser, noe som er i tråd med bærekraftsmålene. Bioøkonomi innebærer bruk av fornybare råvarer for å skape verdier, og Norge har rikelig tilgang på biologiske ressurser både i havet og på land. Biomasse som trevirke, husdyrgjødsel, slakteavfall, fiskeavfall, alger, tang og tare kan omdannes til blant annet mat, fôr, drivstoff, finkjemikalier, legemidler og kosmetiske produkter. Ved å utvikle stadig bedre bioteknologiske metoder kan biomassen foredles på en enda mer effektiv og miljøvennlig måte. Bioteknologirådet vil følge utviklingen av bioøkonomi i Norge tett, både med tanke på hvilken betydning utviklingen har for samfunnet og hvordan en bioøkonomisk overgang kan stimuleres på best mulig måte. Genredigerte organismer vil bli en del av fremtidens globale matproduksjon og gjeldende restriktive regulering i Europa er under diskusjon både i Norge og EU. Bioteknologirådet vil i 2021 løfte frem grønn bioteknologi, «den nye genmodifiseringsdebatten» og global matproduksjon i samfunnsdebatten og gjennom annen formidlingsaktivitet.

En forutsetning for å kunne leve opp til punktene i mandatet om å skape debatt og tilby informasjon til allmennheten også fremover er at Bioteknologirådet fortsetter å tilpasse seg samfunnsutviklingen og utnytter de mulighetene som sosiale medier gir for kommunikasjon. Sekretariatet må kontinuerlig tematisere på de nye nettsidene, evaluere funksjonaliteten til de ulike sosiale medier og andre kommunikasjonsformer, som for eksempel de nylig initierte formatene podcast og interaktive læreplattformer for skole. For å høste erfaringer vil det også fremover være viktig å stadig prøve ut nye virkemidler for å kunne nå ulike målgrupper i det brede spekter av saker Bioteknologirådet jobber med.

Når det gjelder rollen som rådgiver er det nødvendig å holde seg løpende orientert om den faglige utviklingen på våre områder. I fremtiden vil mulighetene for å gjøre slikt arbeid slikt arbeid digitalt, blir stadig mer dominerende. Covid-19 året 2020 har allerede akselerert endringer i hvordan vi jobber sammen. Likevel er det sannsynlig at nærheten til et dekkende tverrfaglig akademisk miljø i Bergen, vil ha stor betydning slik det også har vært i Oslo i fortid. Interaksjon med akademia. De ytre rammebetingelsene i samfunnet har selvsagt også stor betydning. Skal rådet lykkes i sitt oppdrag i årene som kommer, er det avgjørende at myndighetene fortsatt ser betydningen av at Bioteknologirådet er et frittstående organ, og at sammensetningen av rådet har en god bredde. Erfaringen fra forrige rådsperiode er at det er en fordel at alle medlemmer og varamedlemmer er personlig oppnevnte uten tilknytning til en organisasjon.

Del VI. Årsregnskap

Ledelseskommantar årsregnskapet 2020

Formål

Bioteknologirådet ble opprettet i 1991. Rådet er frittstående, men administrativt underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. Bioteknologirådet fører regnskap i samsvar med kontantprinsippet, slik det går frem av prinsippnoten til årsregnskapet. Det overordnede formålet til Bioteknologirådet er å gi råd til regjeringen i saker som gjelder bruk av bioteknologi, nasjonalt og internasjonalt, drøfte etiske og samfunnsmessige spørsmål i tilknytning til bioteknologisk virksomhet og drive med informasjons- og debattskapende aktiviteter.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i samsvar med bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og tildelingsbrevet fra Helse- og omsorgsdepartementet. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av de disponible bevilgningene og de regnskapsførte utgiftene til Bioteknologirådet.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2020 hadde Bioteknologirådet samlet disponert tildelinger på kr 15 488 000.

Bioteknologirådet hadde en mindretgift på kr 1 383 537. Bevilgningen til Bioteknologirådet inkluderte i 2020 en økning på 5 millioner kroner ment å dekke kostnader knyttet til flyttingen av sekretariatet til Bergen. Artskontorrapporteringen viser at rapporterte utgifter til drift og investeringer utgjorde kr 14 104 463. Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter var kr 10 479 716, det inkluderer også møtegodtgjørelse til rådsmedlemmene på kr 921 891 inkl. arbeidsgiveravgift. Lønnsandelen av driftsutgiftene var totalt 74,3 prosent.

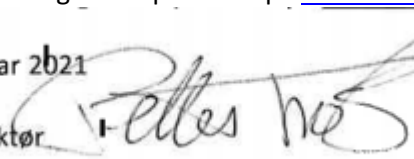
I 2020 hadde Bioteknologirådet en økning i utgifter til lønn på kr 3 166 084 sammenlignet med 2019. Dette skyldes i hovedsak rekruttering av nytt personale i Bergen, med planlagt overlapp med personer som skulle slutte, samt utløsning av diverse lojalitetsbonuser for personale med avtaler om å stå i jobben gjennom deler av flytteprosessen. Stillinger har derfor gjennom året i stor grad vært besatt av ulike personer, periodevis duplisert. Gjennom året har vi hatt 13 personer i 7,04 årsverk. Utbetalinger av honorar for rådsmedlemmer har hatt en økning fra 2019 til 2020 som følge av at det ble avholdt åtte møter i 2020 mot fem i 2019. Til tross for at mange møter i 2020 var digitale påvirker ikke det tidsbruken til rådsmedlemmene i vesentlig grad.

I 2020 hadde Bioteknologirådet som forventet en økning i driftsutgifter. Dette skyldes i hovedsak forventede ekstrakostnader i forbindelse med flytting til Bergen med doble lokaler i en periode og diverse etablerings- og avviklings utgifter i gamle og nye lokaler. Den reelle økningen ble imidlertid mindre enn forventet fordi noen andre driftsutgifter ble lavere enn forventet. Dette skyldes i stor grad koronasituasjonen som reduserte omfanget av for eksempel antall åpne møter, fysiske rådsmøter og reisevirksomhet

Riksrevisjonen er revisor og bekrefter årsregnskapet for Bioteknologirådet. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d., men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2021. Revisjonsberetningen blir publisert på [Bioteknologirådets nettside](#).

Bergen, 15. februar 2021

Petter Frost, Direktør

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskapet for Bioteknologirådet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten, fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 23. september 2019. Årsregnskapet er i samsvar med krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av 17. desember 2019 og krav fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.7.1. Bioteknologirådet er en bruttobudsjettert virksomhet, og tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdningen virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Bioteknologirådet har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter kapittel 0712 og post 01 i bevilgningsregnskapet som Bioteknologirådet har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva Bioteknologirådet har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for kapittel 0712 post 01.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Bioteknologirådet har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Bioteknologirådet har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Årsregnskapet

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2020

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Pos t	Postteks t	Not e	Samlet tildeling*	Regnskap 2020	Merutgift (-) og mindreutgift
0712	Driftsutgifter	01		A, B	15 488 000	14 104 463	1 383 537
1633	Nettoordning for mva i staten	01			0	582 108	
<i>Sum utgiftsført</i>					15 488 000	14 686 571	
Inntektskapitte l	Kapittelnavn	Pos t	Posttekst		Samlet tildeling*	Regnskap 2020	Merinntekt og mindreinntekt(-)
5309	Tilfeldige inntekter	29			0	17 513	
5700	Folketrygden	72			0	1 302 190	
<i>Sum inntektsført</i>					0	1 319 702	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						13 366 868	
Kapitalkontoer							
60049101	Norges Bank KK /innbetalinger					446 459	
60049102	Norges Bank KK/utbetalinger					-13 806 767	
707008	Endring i mellomværende med statskassen					-6 560	
<i>Sum rapportert</i>						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
					31.12.2020	31.12.2019	Endring
707008	Mellomværende med statskassen				-352 802	-346 242	-6 560

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter				
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Årets tildeling / lønnskompensasjon	Samlet tildeling
071201	494 000	14 944 000	50 000	15 488 000

Note B: Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år								
Kapittel og post	Stikkord	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter 7 mindreinntekter (-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger (-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp*	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
071201		1 383 537				1 38, 537	749 700	749 700
<p>*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.</p>								

Mulig overførbart beløp

Det er søkt om overføring av mindreutgift på kr 749700. Dette beløpet utgjør 5 % av samlet* tildeling for 2020.

*Samlet tildeling:

Tildeling i henhold til tildelingsbrev:	14 944 000
Tildeling lønnskompensasjon etter lønnsoppgjør:	50 000
	<u>14 994 000</u>

Overført fra 2019 (494 000) er ikke med i "samlet tildeling"

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2020			
	Note	2020	2019
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Andre innbetalinger		0	0
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		0	0
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	1	10 479 716	7 313 632
Andre utbetalinger til drift	2	3 533 988	2 285 880
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		14 013 704	9 599 512
Netto rapporterte driftsutgifter		14 013 704	9 599 512
Investerings- og finansinntekter rapportert til			
Innbetaling av finansinntekter		0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til			
Utbetaling til investeringer	3	90 759	0
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		90 759	0
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		90 759	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	4	7 813	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		7 813	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader		0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		9 700	8 400
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		1 302 190	911 803
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 5700, utgift)		582 108	415 522
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-729 782	-504 681
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		13 366 868	9 094 832
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld			
Skyldig skattetrekk og andre trekk		-352 802	-346 242
Sum mellomværende med statskassen	5	-352 802	-346 242

Note 1 Utbetalinger til lønn		
	31.12.2020	31.12.2019
Lønn	8 095 580	5 059 684
Arbeidsgiveravgift	1 302 190	911 803
Pensjonsutgifter*	617 831	606 940
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-400 440	-29 065
Andre ytelser	864 555	764 270
Sum utbetalinger til lønn	10 479 716	7 313 632
Antall utførte årsverk:	7,04	6,9

*** Nærmere om pensjonskostnader**

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2020 er 12 prosent. Premiesatsen for 2019 var 14 prosent.

Note 2 Andre utbetalinger til drift		
	31.12.2020	31.12.2019
Husleie	785 176	545 856
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	44 500	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	140 463	36 831
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	0
Mindre utstysanskaffelser	77 641	13 658
Leie av maskiner, inventar og lignende	115 642	149 396
Kjøp av konsulenttenester	1 151 496	333 168
Kjøp av andre fremmede tenester	405 587	197 393
Reiser og diett	141 798	238 664
Øvrige driftsutgifter	671 685	770 914
Sum andre utbetalinger til drift	3 533 988	2 285 880

Note 3 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	90 759	0
Sum utbetaling til investeringer	90 759	0

	31.12.2020	31.12.2019
Utbetaling til kjøp av aksjer		
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 4 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
	31.12.2020	31.12.2019
Tilfeldige og andre inntekter	7 813	0
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	7 813	0

Note 5 - Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2020	31.12.2020	Forskjell
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum	0	0	0
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-384 148	0	-384 148
Skyldig skattetrekk	-352 802	-352 802	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	0	0	0
Sum	-736 950	-352 802	-384 148
Sum	-736 950	-352 802	-384 148

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	S'Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer						
Selskap 3						
Balanseført verdi 31.12.2020						0

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Bioteknologirådet
Stortingsgata 10
0161 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

19/1529-45

18. desember 2019

Tildelingsbrev til Bioteknologirådet for 2020 og revidert Hovedinstruks som vedlegg

Helse- og omsorgsdepartementet viser til Prop. 1 S (2019-2020) og Stortingets behandling av statsbudsjettet. Det stilles etter dette følgende midler til disposisjon i 2020 (i 1000 kr):
(Det tas forbehold om Stortingets vedtak)

Post	Betegnelse	(i 1000 kr)
01	Driftsutgifter	14 944
	Sum kap 712	14 944

Bevilgningen er styrket med totalt fem mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett 2019. Styrkingen gjelder økte kostnader forbundet med at Bioteknologirådet senest innen 1. januar 2021 skal være plassert i nye lokaler i Bergen.

1. HOVEDMÅL FOR BIOTEKNOLOGIRÅDET

Bioteknologirådet er et frittstående og rådgivende organ hjemlet i bioteknologiloven og genteknologiloven, og er organisert som en egen statlig virksomhet, administrativt underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. Innenfor sitt faglige område har rådet en uavhengig rolle. Sekretariatet rapporterer til rådets leder i faglige spørsmål.

Bioteknologirådet skal i henhold til sitt mandat:

- Være et rådgivende og frittstående organ for forvaltningen som særlig skal vurdere og drøfte prinsipielle eller generelle spørsmål knyttet til bioteknologi og genteknologi, herunder samfunnsmessige og etiske spørsmål.

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Kontoradresse
Teatergt. 9
www.hod.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
983 887 406

Avdeling
Spesialisthelsetjenesteavdelingen

Saksbehandler
Hjørdis Møller
Sandborg
22 24 84 90

- Legge stor vekt på informasjons- og debattskapende aktiviteter ved å bidra til informasjon til allmennheten og bidra til kommunikasjon mellom offentlige myndigheter, fagfolk og interesseorganisasjoner.
- På begjæring eller av eget tiltak gi uttalelser i saker etter lov om humanmedisinsk bruk av bioteknologi m.m. og lov om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer, herunder forslag til endringer i lov, forskrifter mv. som har betydning for bioteknologi
- Gi uttalelser til norske myndigheter som angår Norges holdning til spørsmål vedrørende bioteknologi i internasjonale organer.

Bioteknologirådets uttalelser er offentlige med mindre annet følger av lovbestemt taushetsplikt.

2. RESULTATMÅL

Med utgangspunkt i sitt mandat utarbeider Bioteknologirådet virksomhetsplan med handlings- og kommunikasjonsplaner. Departementet stiller følgende resultatmål for 2020:

Resultatmål 1: Bioteknologirådet har bidratt til å informere og skape debatt om moderne bruk av bioteknologi gjennom formidling av komplekse spørsmål på en forståelig og engasjerende måte.

Resultatmål 2: Bioteknologirådet har bidratt til informasjon om bio- og genteknologi.

Resultatmål 3: Bioteknologirådet har avgitt sine høringsuttalelser innenfor de frister som er gitt.

På grunn av beslutningen om at sekretariatet skal flyttes til Bergen, har departementet forståelse for at 2020 blir et omstillingsår. Dersom dette gir kapasitetsutfordringer, skal betjening av rådet prioriteres.

3. RESULTATOPPFØLGING OG RAPPORTERING

3.1. Årsrapport

Årsrapport skal avgis innen 1. mars 2021 i tråd med kravene i rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og på slikt format:

Leders beretning med signatur

1-2 sider overordnet redegjørelse for de viktigste prioriteringene, vurdering av resultater og kort omtale av forhold som har hatt innvirkning på resultater for året.

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Virksomheten beskrives og det gis en kort presentasjon av hovedtall. Eksempler på tall kan være

- Tildeling av bevilgning
- Driftsutgifter

- Årsverk og antall ansatte
- Lønnsutgifter

Årets aktiviteter og resultater

Her tas det utgangspunkt i tildelingsbrevet. I tillegg vurderer Bioteknologirådet selv hvilke andre forhold som har vært av betydning og som det bør rapporteres om.

3.2. Regnskapsrapporter m.m.

Bioteknologirådet skal rapportere på regnskapstall per 31. august 2020 med eventuelle avvik i forhold til budsjett og resultater. Rapporteringene til Helse- og omsorgsdepartementet skal skje i henhold til kontantprinsippet. Alle regnskapsdata skal sammenholdes med periodisert budsjett, og alle vesentlige avvik skal forklares. Ved eventuelle avvik skal Bioteknologirådet komme med forslag til tiltak som skal iverksettes for å bringe regnskapet i balanse ved årets slutt. Det bes om at regnskapsrapportene oversendes elektronisk til Helse- og omsorgsdepartementet på følgende e-postadresse; postmottak@hod.dep.no. Emne: Regnskapsrapportering til Spesialisthelsetjenesteavdelingen.

3.3. Periodisert budsjett 2020 og internkontroll

Det vises til Reglement for økonomistyring i staten.

3.4. Personalfullmakter

Helse- og omsorgsdepartementet ivaretar personalfullmaktene for sekretariatet i Bioteknologirådet.

3.5. Etatsstyringsmøter og rapporteringer i 2020

Den formelle rapporteringen fra Bioteknologirådet skal gis i etatsstyringsmøter og gjennom ordinær rapportering. Det skal avholdes årlig etatsstyringsmøte mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Bioteknologirådet. Det avholdes kontaktmøter etter behov.

4. Inkluderingsdugnaden

Bioteknologirådet skal arbeide for å utvikle rutiner og arbeidsformer for å nå målene for regjeringens inkluderingsdugnad. Bioteknologirådet skal i årsrapporten gjøre rede for hvordan rekrutteringsarbeidet har blitt innrettet for å nå målet om 5 pst, vurdere eget arbeid opp mot målene og omtale utfordringer og vellykkede tiltak. Har Bioteknologirådet hatt nyansettelser i faste eller midlertidige stillinger i 2020, skal en melde i årsrapporten tallet på de med nedsett funksjonsevne eller hull i CV-en, sammen med nytilsetninger i faste og foreløpige stillinger totalt. Bioteknologirådet skal rapportere i tråd med veilederensom ble publisert høsten 2019.

5. Lokalisering av Bioteknologirådet i Bergen

Økningen i bevilgningen på 5 mill. kroner til Bioteknologirådet for 2020 er ment å dekke kostnader knyttet til flyttingen av sekretariatet til Bergen. Departementet ønsker å holdes orientert gjennom tett dialog med Bioteknologirådet i 2020 slik at kostnadene knyttet til flyttingen holdes innenfor tildelt budsjett.

Med hilsen

Espen Aasen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Hjørdis Møller Sandborg
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Klima- og miljødepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Riksrevisjonen